

Mnogoštevilne žrtve premogove obrti.

TEKOM TRIDESETIH LET JE
BILO PRI TEJ OBRTI
UBITIH 30.000 PRE-
MOGARJEV.

Beda se je pričelo delovati na to, da
se ustanovi zvezin urad za
rudarstvo.

RUDARSKI KONGRES.

Washington, D. C., 23. decembra.
Tukaj so otvorili glavni stan kongre-
sa ameriških rudarjev, čegar namen
je pridobiti zvezin kongres za to, da
ustanovi poseben urad za rudarstvo.
Namen tega urada naj bo skrbeti
po vseh državah za to, da se pri vseh
rudnikih in rovih skrbi za varnost
delavcev.

Tekom zadnjih tridesetih let je
bilo namreč v premogovih rovih in
drugih rudnikih v Zjedinjenih drža-
vah pri delu ubitih 30.000 delavcev
in nekaj nad 100.000 je bilo samo pri
delu v premogovih rovih ranjenih.
Leta 1907 je bilo samo v premogovih
rovih 3125 premogarjev ubitih, tako
da pride na vsakih 1000 premogarjev
le po dve žrtvi, kar dovolj jasno
dokazuje, da je ustanovitev zgoraj
omenjenega zveznega urada prepo-
trebna.

SVOJE TRUPLO HOČE PRO- DATI.

Neka žena prodaja svoje truplo po
smrti, da bi mogla kaj kupiti
otrokum za Božič.

Baltimore, Md., 23. dec. Da bi do-
bila potrebna sredstva za nakup bo-
žičnih daril svojim otrokom, je neka
žena, ki stanuje v predmestju Balti-
more, poslala sledeči oglas nekemu
tukajšnjemu časopisu:

NA PRODAJ. Da bi naredila
svojim otrokom kaj veselja za
Božič, prodam svoje telo za de-
set dolarjev, in kadar umrem, je
moje telo kupen na razpolago.
Jaz sem zdrava, močna, pet čevl-
jev in šest palev visoka, 36 let
stara in tehtam 152 funtov.

Žena, ki navaja, da ji primanjkuje
denarja, da bi kupila otrokom najpo-
trebnejše obleke, je imela nekaj
boljše dneve. Sedaj se je odločila,
da proda po svoji smrti svoje telo
in če ga loče kupiti kak zdravniški
zavod, ga rnda proda.

Dijaki štrajkajo.

Philadelphia, Pa., 23. dec. Štiri-
sto dijakov živnozdravnškega oddel-
ka pennsylvanskega vseučilišča je u-
resnično svojo grožnjo in začeli so
štrajkati, ker se počitnice niso dole-
žile za določeni čas. Jednotavno so
pospravili svoje stvari in čez nekaj
minut je vladala grobna tišina na
vseučilišču. Božične počitnice naj bi
se začele šele 23. dec. in nehale 3.
januarja.

Pulaskijev spomenik v Washingtonu.

Washington, D. C., 23. decembra.
V maju bodo tukaj na slavnosten na-
čin odkrili spomenik poljskemu ju-
naku, generalu Pulaskemu, kateri se
je odlikoval v boju za neodvisnost
Zjed. držav. Tozadevno poročilo je
poslal vojni urad zvezinemu kongre-
su, ktereja je vlada naprosila za
naknadno dovolitev v znesku \$5000,
kterga svota še primanjkuje za dogo-
tovitev spomenika.

Mohorjeve knjige

smo naročnikom že rasposlali. Kedor
rojakov jih želi imeti in jih ni preje
naročil, naj nam dopiše \$1.30 in
mu pošljemo šestere knjig po ekspre-
su ali po pošti registrirano.

Upravištvo "Glasa Naroda".
Rojaki v Clevelandu, O., in okolici
jih dobé v podružnici
FRANK SAKSER CO., 32
8104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Velikanski nakup premogovih zemljišč.

JAMISONOVA DRUŽBA JE NA-
KUPILA VELIKA PREMO-
GOVA ZEMLJIŠČA V
W. VIRGINIJI.

Za zemljišča je dala imenovana
družba \$3,350,000, kar je
nizka cena.

V OKRAJU FAIRMONT.

Pittsburg, Pa., 23. dec. Zfana Ja-
mison Coal & Coke Co., v kateri so
združeni razni podjetniki iz New
Yorka in Philadelphije, je večeraj na-
kupila 7350 akrov veliko premogovo
zemljišče, ki je bilo dosedaj last Ge-
orges Creek Co. Imenovana zem-
ljišča se nahajajo blizu Farmingtona,
W. Va., oziroma v okraju Fairmont.
Za zemljišča je dala Jamisonova
družba \$3,350,000. V onih krajih se
izdeluje tudi izvrsten ooke, za ktero
izdelovanje imajo tamkaj šestdeset
peči.

S tem nakupom je Jamisonova
družba postala lastnica skoraj naj-
boljših premogovih zemljišč v Zje-
dinjenih državah. Družba naznanja,
da bo v kratkem izdala milijon dol-
larjev za izboljšanja v premogovih
rovih in za ustanovitev premogovih
rovov.

PARNIK FRIESLAND SE PO- GREŠA.

Imenovani parnik od Red Star Line
se pogreša že od ponedeljka.

Queenstown, 23. dec.

Iz parnikov, ki so na oceanu, se brzojavlja, da na
Atlantiku že par dni divja izreden
vihar. O osodi nekaterih parnikov se
sploh ničesar ne ve. O parniku
Friesland od Red Star Line, ki je bil
na potu iz Philadelphije v Antwerpen,
kamor bi moral priti že minoli po-
nedeljek, dosedaj ni bilo ničesar sli-
sati. Kapitani raznih parnikov, ki so
dospeli semkaj, izjavljajo, da ta-
kega viharja dosedaj še niso doživeli.

Vihar na Atlantiku.

Queenstown, 23. dec. Parniki, ki
prilijajo iz Zjed. držav, naznanjajo
o silnih viharjih, ki divjajo na At-
lantiku. Z najhujšim viharjem se
je moral boriti parnik Canapauia od
Cunard Line, ki je dospel semkaj
večeraj popoldne iz New Yorka.
Parnik Chicago od francoske paro-
brodne družbe, ki bi moral že priti
v Havre, tje še vedno ni dospel. Da-
nes so iz parnika brzojavili, da pri-
deje v luko tekem današnjega dneva.
Na poti se mora imenovani parnik
ustaviti v tukajšnji luki, ker mu je
zmanjkalo premoga in pitne vode.

Nezgode na železnih.

Proti iztoku vozeči vlak Golden
State Express od Chicago, Rock Is-
land & Pacific železnice je pri Ben-
sonu, Ariz., ponesrečil. Strojvodja
in kurilec sta bila na mestu ubita,
dočim je bilo nekoliko potnikov več
ali manj ranjenih.
Proti zapadu vozeči osonbi vlak
Minnesota & Iowa oddelka Chicago,
St. Paul, Minneapolis & Omaha že-
leznic je pri Blacklevu, Minn., za-
vozil v nek tovarni vlak. Kurilec in
poštni klerk sta bila na mestu ubita,
dočim se potnikom ni nič zalega zgo-
dilo.

Požar v Winnipegu.

V hotelu Metropole, ki je last že-
lezniške družbe Great Northern, je
nastal požar, ki se je izredno hitro
razširjal; 40 ljudi je moralo poska-
kati skozi okna, da so tako rešili golo
življenje. Vse, kar so imeli, je zgo-
relo. Jeden potnik je zgorel in dva
sta nevarno ranjena.

ROJAKOM NA ZNANJE.

Vse one naše naročnike, kateri mor-
da še niso dobili stenskega koledarja
našega uredništva, prosimo, da nam
načrtujejo, da jim ga dopošljemo.
Uredništvo.

Proti naseljevanju. Zakonski predlogi.

KONGRES SE BODE BAVIL Z
RAZNIH ZAKONSKIMI
PREDLOGI PROTI NA-
SELJEVANJU.

Povišanje naselniškega davka ne bo-
de pomanjšalo števila novih
naseljencev.

NA ELLIS ISLANDU.

Tekom zadnjih dni se je v kon-
gresu vložilo več zakonskih predlo-
gov, kateri vsi so naperjeni proti na-
seljevanju. Na naselniškem otoku v
naši luki se vsled teh predlogov
sedaj marljivo posvetujejo in razni
uradniki so si napravili svoja po-
sobna mnenja. Dva predloga, ktera
sta zložena v senatu in zastopniški
zbornici, priporočata, da se naselni-
ški zakon poviša od \$4 na \$10, toda
na otoku naznanjajo, da se ta davek
najbrže ne boje povišali. Nadalje so
na naselniškem otoku tudi prepriča-
ni, da povišanje davka ne boje niko-
gar zadrževalo izseliti se v Ameriko,
tako, da se na ta način število na-
seljencev ne boje moglo pomanjšati,
in da povišanje davka ne boje do-
seglo svojega namena. Vsak nase-
ljencev boje potem le za \$6 siromša-
nejši, ker boje moral plačati toliko
več davka.

Predlog, ktereja je vložil zastop-
nik Gardner iz Massachusetts ne
določa le povišanje davka, temveč tu-
di gotovo oliko za vsakega naseljen-
ca. Da bi bil ta predlog sprejet, na
Ellis Islandu nihče ne verjame, kajti
tak predlog se skoraj pri vsakem za-
sedanju kongresa vložil. Redno pa
nastopijo velika podjetja proti takim
predlogom, kajti taka podjetja rabi-
jo ljudi, ki delajo za mali denar, o-
ziroma inozemec. Na naselniškem o-
toku sploh dvomijo, se li boje se-
danji kongres bavil z temi predlogi,
razum z onim, ki določa, da se v
nadalje prepriči kupčija in vvoz be-
lih deklet v nemoralne svrhe. Tudi
trgovinski tajnik zvezine vlade, se
sedaj bavi z izdelovanjem posebnega
naselniškega predloga, kateri pa ni
identičen s zgoraj omenjenimi pred-
logi, temveč določa le, da se sedanji
predpisi in zakoni poostre. Pred
vsem naj se skrbi za to, da se boje
lahko tem večje število naseljencev
izključilo in poslalo domov.

Političen umor v Indiji.

Bombay, Indija, 23. dec. Nek do-
maščak je večeraj zvečer v tukajšnjem
gledišču med predstavo zaklal najviš-
jega angleškega uradnika pokrajine
Bombay, Arthur Mason Tippetts
Jacksona, ki je bil od leta 1888 na-
dalje v vladini službi. Jackson je
moral najbrže vsled tega umreti, ker
je nedavno nek težavni revolucionar
moral iti v dosmrtno ječo. So-
vrtaštvo proti angleškemu gospodarstvu
v Indiji vedno bolj narašča.

Nov kitajski poslanik.

Washington, D. C., 23. decembra.
Semkaj je dospel iz Pekinga novi ki-
tajski poslanik Chang Yin Tang, ka-
teri boje zavzel mesto dosedanjega
kitajskega poslanika Wu Ting Fan-
ga. Predsednik Taft je sprejel v po-
sebni avdienci novega poslanika, s
kterim je prišel tudi dosedajni, ki se
je od predsednika poslovil. Wu Ting
Fang odpotuje v kratkem nazaj na
Kitajsko.

Kje je dr. Fr. Cook? Amundsen ga išče.

ZNANI SEVERNI POTNIK IZJAV-
LJA, DA BODE DR. COOKA
ISKAL AKO TREBA
VEČ MESECEV.

Dosedaj so ga iskali po vseh danskih
mestih, ne da bi ga našli.

SLABOUMEN?

Kodanj, Danska, 23. decembra.
Kapitan Roald Amundsen, odkritelj
severozapadnih prehodov iz Atlanti-
ka na Pacifik, kateri je potoval štiri
leta po polarnih krajih z Nansenovim
parnikom Fram, je pričel z siste-
matičnim iskanjem po dr. Cooku, kte-
ri je, kakor se je že zadnje dni poro-
čalo, naznano kam zginol.

Ker je dr. Cook neznano kam zgi-
nol baš tedaj, ko je kodanjsko vse-
učilišče preiskovalo njegove zapiske,
je vsled tega nastal sum, da njegovi
zapiski niso resnični in da je naj-
brže ves svet s svojim "odkritjem"
severnega tečaja, vvelkel za nos.

Amundsen, ki je bil jeden izmed
najiskrenejših Cookovih pristaev,
namerava v juliju zopet odpotovati
na daljni sever. Do tedaj boje pa
iskal zginolega dr. Cooka. On izjav-
lja, da prej ne boje miroval, dokler
dr. Cooka ne najde. Vse njegove
iskanje je bilo zaman, dasiravno ga
je iskal v mestih Christiansand, Ko-
danj in drugih severnih mestih. Ne-
kteri trdijo, da je dr. Cook najbrže
z kapitanom Sverdrupom v Christi-
aniji, kjer ga boje sedaj pričeli
iskati.

Danes se tukaj zatrjuje, da kodan-
jsko vseučilišče ne boje preklalo ča-
sti, ktere je svoječasno podelilo dr.
Cooku.

BOLNI HUMORIST.

Mark Twain toži, da ni več za delo
sposoben.

Mark Twain (Samuel Clemens),
znani ameriški humorist, se je vrnil
iz Bermude v New York, in kakor
vsaj znamenja kažejo, je težko bolan.
Počasi, voden od dveh prijateljev, je
prišel s parnika. "Moja življenjska
pot je končana", je vzdihnil, "ne
morem nič več delati. Od mojega
življenjskega imam gotovih samo sto-
stotico besed, potreboval bi jih pa pe-
stotisoč, a nimam več dovolj moči, da
bi jih napisal."

Umestno svarilo.

Butte, Mont., 23. dec. Dvesto de-
lavcev, ki so bili zastopniki raznih
delavskih unij v tukajšnjem mestu,
odkorakalo je večeraj na kolodvoru
Northern Parife in Great Northern
železnice, kjer so naznanili evajem
izogibalšču, kateri so pred par dnevi
pričeli zopet z delom, dasiravno
štrajk še ni končan, da jih bodo pre-
gnali iz mesta, ako takoj zopet ne
prenehajo delati. Svarilo je delava-
lo, kakor je bilo želeti, kajti vsi ču-
vajo so takoj prenehali z delom. Ako
štrajk evajem ne boje kmalo kon-
čan, bodo vsi delavci v tukajšnjih
rudnikih pričeli s štrajkom.

Velik požar v Iowi.

V Seymourju, Ia., je zgorel velik
del tamošnjega trgovskega dela me-
sta. Škoda so površno cenili na
\$100,000.

Darovi za slovenske sirote v Cherry, Ill.

NADALJNI DAROVI NAŠIH A-
MERIŠKIH ROJAKOV ZA
VDOVE IN SIROTE
SLOVENSKIH PRE-
MOGARJEV.

Do sedaj se je potom našega ured-
ništva nabrala lepa svota
v znesku \$813.90.

RAZDELITEV PODPORE.

Tekom zadnjih dni je dobilo ured-
ništvo našega lista od naših rojakov
zopet nekaj nad \$150 podpore za
vdove in sirote slovenskih pre-
mogarjev, kateri so morali umreti v rovu St.
Paul Coal Co., v Cherry, Ill.

Novi darovalci so sledeči:
Slov. podp. društvo sv. Ane
št. 120 K. S. K. J. Forest
City, Pa. .... \$ 3.10
Slov. nar. podp. društvo Pla-
nina št. 83 S. N. P. J. Bingham
Canyon, Utah, ... 25.00
Med drugimi odnotnimi rojaki
nabrano po Fr. Blatnik in
Jos. Zevnik, ... 6.50
Slov. nar. podp. društvo Glas
Naroda št. 89 S. N. P. J. Mid-
way, Pa. 17.70
Slov. podp. društvo Orel št. 90
J. S. K. J., New York, ... 2.00
Slov. podp. društvo sv. Barba-
re v Rock Springs, Wyo., ... 10.75
Slov. podp. društvo sv. Jože-
fa št. 122 K. S. K. J., istotam
Josip Rebol nabral med rojaki
v Castle Gate, Utah, ... 16.00
Anton Bartol, Sawyer, N. Mex.
I. Tisovič in Karolina Tisovič
v Wabash, Ind. vsak po \$1. ... 2.00
Frank Zaman, Jerome, Ariz., ... 1.00
Martin Kalan, Roslyn, Wash.,
Frank Urabič, Seofield, Utah
Fr. Vodopivec nabral med ro-
jaki v Dodson, Md., ... 5.75
darovalci so: Ant. Stucin \$1.—
po 50c.; Ivan Vauker, Jos.
Vavker, Iv. Premrl, Fr. Koe-
jančič, Fr. Klemenec, Fr. Vodo-
pivec in Jak. Penko. Po 25c.:
Iv. Kovarič, Iv. Plesničar, Iv.
Dekleva, Iv. Stucin in M. Mar-
kovič.

Clani polp. društva sv. Bar-
bare postaja št. 35 in rojaki
v Ralphton, Pa., nabrano po
M. Abram- in Jos. Zupeu- ... 14.45
darovalci so po \$1: M. Abran,
Jos. Zupe, John Dedič in Flor.
Švajlek; po 50c: Ant. Budna,
Mih. Centrih, Jos. Muha, Jos.
Toplak, Fr. Stražičar, Mat.
Rus, Fr. Gorenc, Fr. Remz,
Fr. Zemlak; J. Essig 45c.; Jos.
Jurčan 30c.; po 25c: F. Agres
Jak. Žagar, Ivan Omerzu, Ant.
Omerzu, Ant. Šimšek, F. Mirt,
John Jakobin, Al. Zorko, Iv.
Glavan, Ant. Horvatin, Jos.
Sedmak, Al. Kristan, J. Mo-
dič, J. Božič, A. Junec, F. Sn-
pane, F. Grande, F. Miklan-
čič, K. Mikolič in P. Kelor;
Aron Schneider 20c.

Slov. podp. društvo sv. Jože-
fa št. 53 K. S. K. J. Waukegan,
Ill., dar iz blaginje, ... 15.00
Posebej nabrano od članov
gori označenega društva, ... 18.75
Fr. Petkovšek, slov trgovina
v Waukegan, Ill., nabrano od
svojih rojakov, odjemalcev, ... 9.70

Skupaj, ... \$157.35
V št. 299 "G. N." izkazano \$656.55

Skupaj, ... 813.90
Oi tega sklada nakazali smo dne
23. t. m. našemu zastopniku Mr. Ma-
tija Kompu v La Salle, Ill. zopet
svoto \$300 — v nadaljevo izplačilo
našim cherryjskim slovenskim vdov-
vam in sirotam. Nadejamo se, da
jim boje ta podpora za Novo leto
dobro došla.

Glede zadnjega izplačila nam piše
Mr. Komp z dne 20. t. m. sledeče:
Cenjeno uredništvo Glasa Naroda!
Naznanjam Vam, da sem uposlani-
mi znesek \$250 zopet razdelil med
cherryjske slov. vdove in sirote, ka-
kaj razvidite iz priloženih 14 pobot-
nic. Vsaka slov. družina je dobila
po \$17.50 pač lepo božično darilec
za sirote.

Pogreb belgijskega kralja Leopolda.

POKOPALI SO GA MED IZREDNO
NEPRIJAZNEM VREMENU
Z VSEMI KRALJEV-
SKIMI ČASTMI.

Mrtvaški spreved je gledala velikan-
ska množica ljudi. Mnogo
oseb je bilo v gnječi
poškodovanih.

NOVI KRALJ ALBERT.

Bruselj, Belgija, 22. dec. Pogreb-
ni dan umrlega belgijskega kralja se
je začel z nevihto in dežjem. Ko se
je začel velikanski spreved pomikati
od kraljevske palače, je dež sicer je-
njal, a vendar je ostalo ves dan jako
neprijetno vreme. Dan je bil pro-
glašen oficijelnim praznikom in
kljub slabemu vremenu se je gnetla
velikanska množica ljudi po cestah,
po katerih je moral priti spreved.
Vsled tega je imela policija in vo-
jaštvo, ki je bilo postavljeno po celi
črti, težavno stališče. Mnogo oseb je
v gnječi ponesrečilo.

Pogrebne slavnosti so se vršile z
vsemi kraljevskimi častmi. Vse me-
sto je, da počasti umrlega vladarja,
razobesilo črne zastave. Hiše so bile
črno drapirane in po dnevi goreče
svetilke so bile ovite s črno tancieo.
Pogreba so se vdeležili vsi dostojan-
stveniki in zastopniki raznih evro-
pejskih vladarjev.

Iz katedrale, kjer se je obredovala
črna maša, so odpeljali kraljevo truplo
v Laeken v tamošnjo cerkev sv.
Martina, kjer je kraljevska rodbin-
ska rakev. Ko so odpeljali truplo
iz Bruselja, so zvonili zvonovi po
vseh cerkvah.

Pontoise, Francoska, 22. dec. Li-
cun in Philippe, oba "sinova" umr-
lega kralja Leopolda in baronice
Vaughan, sta se odpeljala danes iz
Balineourt v Arronville, kjer sta pri-
stovovala mrtvaški maši za mrtvega
kralja.

Bruselj, Belgija, 23. dec. Pred
senatom in zastopniško zbornico je
položil danes princa Alberta, nekaj po-
kolnega kralja in postavni prestolo-
naslednik prisego. Pridejal si je kra-
ljevsko ime Albert. Med ceremonijo
je sedela zraven njega njegova mlada
soproga, sedaj kraljica Elizabeta.
Baje si je novi vladar pridobil veli-
ke simpatije pri ljudstvu, ki ga je
tudi navdušeno pozdravljalo.

Miljo visoko hoče letati.

Paris, Francija, 23. dec. Predno
odpotuje francoski zapkolpavec Louis
Paulhan v Ameriko, mu bodo prire-
dili velik banket v slovo, ktereja se
bodo udeležili vsi prijatelji zrako-
plovbe. Paulhan je izjavil, da boje
pri svojem prvem poletu v Los An-
geles, Cal., letel do višine ene milje.
Dosedaj še nikdo ni v taki višini
letel.

V dvajsetletno ječo.

Delavce Matthew Lettich, ki je 5.
maja v neki gostilni v New Yorku
ustrelil John Hamilla, je bil spoznan
umora po drugem redu, vsled česar
ga je sodišče obsodilo v ječo, ktera
ne sme trajati manj, kakor dvajset
let.

Vdove se najiskrenejše zahvaljuje-
jo za podporo vsem blagim nabiral-
cem ter darovalcem in slavim pod-
pornim društvom širom Amerike, ta-
ko tudi uredništvu "Glas Naroda",
ter želijo in voščijo vsem skupaj ve-
sele praznike in srečno novo leto."

Iz našega sklada, prejelo so torej
po Mr. Kompu iz La Salle, Ill., sle-
deče slov. družine podpore in sicer
vsaka: prvi \$14.30 v drugi \$17.85,
torej skupaj po \$32.15 Ivana Paulin,
Alajzija Lindič, Marta Zaje, Eliza
Kravanja, Marija Pirč, Antonija
Ossek, Cecilije Makora, Marija Re-
celj, Francu Kaus, Marija Grilj, Ma-
rija Repsel star., Marija Repsel mlaj-
ša, Frančiška Vesel in Marija Ossek;
— v staro domovino smo pa naka-
zali vdovi Mariji König K 150, —
ali \$30.50.

Iskrena zahvala vsem dobrotnikom!
Uredništvo, 41. letnik
"GLAS NARODA".

Iz Avstro-Ogrske. Lukacs min. predsednik.

NA OGRSKEM USTANOVE NOVI
KABINET Z LADISLAVOM
LUKACSEM NA ČELU.

Adresa na Fran Josipa glede ustano-
vitve samostojne ogrske
banke.

PRORAČUNSKI PROVIZORIJ.

Budimpešta, 24. dec. Cesar Fran
Josip je imenoval dr. Ladislava Lu-
kása, oziroma bivšega finančnega
ministra, naslednikom dosedanjega
ministerskega predsednika dr. We-
kerleja. Lukács je takoj nato pričel
s posvetovanji z vodji raznih politi-
čnih strank, da si tako zagotovijo njih
podporo pri ustanovitvi novega ka-
bineta.

Istodobno je sprejela poslanska
zbornica s 133 proti 98 glasovom
Hollósov predlog, vsled ktereja naj
se Fran Josipu izroči posebna adre-
sa, s katero se zahteva ustanovitev
posebne ogrske banke, kar naj se
zgodi v letu 1911. Košutova stranka
za ta predlog ni glasovala.

Dunaj, 24. dec. V poslanski zbor-
nici avstrijskega državnega zbora so
sprejeli in potrdili proračunski pro-
vizorij, nakar so zasedanje državne-
ga zbora preložili za dobo po prazni-
kih. Večeraj se je tudi sklenilo, da se
število zborničnih podpredsedni-
kov pomnoži, tako, da bodo v pre-
dstojuštvu zastopali tudi Malorusi.

S smrtjo plačana dobroščnost.

Greenwich, Conn., 23. dec. Vsled
žalosti, da je bil odpuščen iz službe
od Standard Oil Co., za ktero je de-
tal od otrojih let, se je ustrelil John
Ewen. Ewen je bil jako dobroščten
mož, ki je rad vsakemu pomagal, ta-
ko če je mogel. Kot zastopnik tu-
kajšnje družbe je dovolil svojim
znancem kredit do višine \$1000, da-
siravno je imel nalog, prodajati sam-
o proti gotovemu plačilu. Ko so
njegovi predstojniki to dognali, je
nedostatek v znesku \$500 pokrtil iz
lastnega, a so ga kljub temu odso-
dili, dasiravno tudi njegovi predpo-
stavljenci pravijo, da ne dvomijo o
njegovi poštenosti.

Velik požar v New Yorku.

Na 14. ulici v New Yorku je divjal

Na sveti večer z mečem v roki.

Goriški grof Albrecht II. je razdelil kratko svojo smrtjo svoje dežele med oba sinova — Henrika II. in Albrehta III. — Henrich, starejši brat, naj bi vladal prvih pet let sam nad vsemi deželami in oskrboval vse posestva; v resnici pa je vladal vse do svoje smrti leta 1323. Zapustil je dve leti starega sina Ivana Henrika, za katerega sta vladala in upravljala posestva njegov stric Albrecht in Hugo Devinski.

Po smrti Ivana Henrika — leta 1338. — so pripadla vsa njegova posestva njegovim bratrancec, sinovom Albrehta III. — Albrehtu IV. Majnhardu VII. in Henriku III. V Ogleju je vladal tisti čas (1334-50) patrijarh Bertrand de St. Gines, rodom Francez, zorkerkvenega in posvetnega kneza, pobožen mož, razumen v administraciji cerkve in dežele, ljubezniv osebno svojim podložnikom.

Leta 1338. je prepustil goriškim grofom vsa posestva po njihovem očetu in po Ivanu Henriku v Furlaniji in investiral za vse tri brate grofa Albrehta. — Bratje so si začeli deliti posestva in se niso mogli dolgo časa zadržati.

Patrijarh je med tem — kakor prej vedno — pred vsem pazil na to, da ostane njegova teritorialna moč in oblast neizpremenjena. Grof Majnhard je spoznal in uvidel, da ni to neumna misel, zato pa je poskušal, da bi zajedno sanega sebe ojačil in patrijarha ošibil, izvitni mo iz rok marsikateri kočček zemlje. Že okoli leta 1330. se je bil polastil Tolminskega in zasedel vse glavarstvo; začel se je pozneje stvar tako uredila, da je dobil avstrijski vojvoda Albrecht II. pravico zasesti Tolminsko toliko časa, dokler bi se grof in patrijarh do dobre ne pogodila; ta dolžba je veljala tudi za Sacile.

Niš manj kakor za ta dva kraja ni skrbel patrijarh za Venzono, ki ga je prodal Henrik, vojvoda koroški goriškemu grofu Ivanu Henriku; Bertrand je skušal ta fevd, ki ga je dobil Henrikov oče Majnhard IV. od patrijarha Rajmunda, pridobiti nazaj. — Napovedal je Goričanom vojsko, ker ni hotela odstopiti dvova Ivana Henrika, grofinja Beatrice zahtevanega fevda; Bertrand je zmagal pri Ossoppo, zavzel trdnjavo Branilino in v kratkem tudi Venzono; nato je sklenil z Goričani mir.

Goričani pa niso mogli tako eno pozabiti in preboleti izgube; zavezali so se z Albrehtom III. vojvodom avstrijskim in koroškim in začeli proti patrijarhu.

Bertrand je poklical s Češkega vojsko, ki je pripeljala s seboj zaveznika. Dasi ledeno mrzel, je bil za vojake dan sestanka vendarle dan radosti in veselja, smeha in glasnega kričanja. — Vsem so bila srca lahka in vesela; nič težkega ni ležalo na njih; nič groze ni strašilo v duši; nič mračnega se ni skrivalo v očeh; ni je bilo globoke, bojaznopolne gube na čelu.

Kdo bi se bal peščice Goričanov, — ne bodo se v prvih metih z njimi! Drugega dne so se napotili proti Gorici; nihče se jim ni ustavljal, nihče jim ni prišel nasproti, ko so plenili skozi Kormin; šele onstran Kormina so se pojavile sovražne predstraže. Po zraku je priletelo nekaj puše tiho in boječje so pokinile tri puške, straže so se plaho umaknile, Bertrandovi Furlanci so se jim glasno smejali.

Ob Soči so zadeli na sovražno vojsko, ki so jo do večera pognali čez reko in jo potisnili v mesto; Goričani so skrbno zaprli vrata, skrbno zastražili obzidje vse je mirno spalo prvo noč.

Patrijarh se je kmalo prepričal, da nepojde z obleganjem tako lahko in naglo, kakor je upal. Majnhard je dobro utrdil mesto, izkopal jarke, popravil obzidje, ga napolnil z vojniki; — razen Albrehta III. sta mu prišla na pomoč oba brata s svojimi vojniki.

Temboj je upal patrijarh na naglo zmago, ker si je pred kratkim nabavil precejšnje število pušk. In kaj so pomagale vse puške, če jih vojniki niso bili še vajeni! Čepel je cel dan pod obzidjem, preden je petkrat pripravil in ustrelil; ko je pripravil šestič, ga je že prehitela noč. — Najboljši so bili strelni stroji, ki so pošiljali cele skale čez obzidje; kamor je priletela taka skala, od napete vrvi v pozdrav poslati, je pritisnila poljub, ki ga je bilo znati za vse večne čase.

Sicer bi pa za silo še šlo, če bi ne bilo tako neumljeno mrzlo. — Kdor je prijel puško v roko, se mu je prišla koža ob železo, kakor bi bilo razbeljeno. — Čeravno niso bila tla zasnežena, so morali vojniki vendar z velikim trudom kopati kameenje iz debelo zamrznjene zemlje. Zeblo jih je v prste, zeblo jih v noge, ker so stali čeli dan na zamrznjenih tleh; vel je čisto miren veter, a oster, da so jim žarela lica in ušesa, da jim je cvetel nos v vijoličastih barvah. —

Delali so že več dni, malo ur na dan, — od jutra do noči, — a delali dovolj, trudili in mučili se trikrat preveč. Najhujše je bilo ponoči; zamrznjena tla so postala vlažna da leč krog vsakega ognja. Kdor ni maral spati na ledu ali pa v vlagi in blatu, si je moral poiskati staro kožo, kos deske, par vej, kar je bilo, le da nista prišla mraz in voda preveč v živo.

Tako je prišla svetovečerna noč. Z goriškega gradu je bil tisti večer krasen razgled na polje ob levem bregu Soče.

Daleč na okolo je bilo polje pokrito s šotori, ki je plapolalo med njimi na sto in sto kresov, svetlih in velikih, da so ugašale zvezde na jasnem, črnem nebu.

Gospoda na gradu se je čudila nenavadnemu življenju, ki je vznemirjalo nočej ves sovražni ostrog, poln glasne živahnosti.

Pol v zamišljenju, pol v bojazni so se ozirali v dolino pogledi treh grofov, pogledi stare grofinje Beatrice, mladih kontes in grofov. — Vojvoda Albreht pa je sedel mirno za mizo in pil brez skrbi.

Prihajale so straže z obzidja in poročale, da vedno bolj raste šum v sovražnem ostrogu; da je težko razločevati klic sovražnih straž med krikom in petjem vojštva; da se je bati zvižaje in naglega napada.

„Nič se ne bojte!“ jih je tolažil vojvoda Albreht. „Praznujejo oni veselo nočejšnji večer, zakaj bi ga mi ne! Nočej je sveta noč, praznik mira in sprave, nič hudega se nam ni bati od patrijarha nočej in skozi vse praznike.“

A vseh je niso potolažile njegove besede.

Patrijarhovi vojniki niso polegali tisti večer rano kakor navadno krog ognjev; sedali so krog njih in pili; pozabili so mraza in truda minulih dni, nič niso mislili na naporno delo, ki jih je čakalo, — uživali so trenutke s polnimi požirki.

Bertrand jim je dal pripeljati za božični večer ruderčunje furlanske črnine, iskre, kakor živa kri, goste kakor tekoče olje.

Sedeli so v velikih krogih okoli ognjev: od moža do moža je polajala posoda, napolnjena z vinom, vsak mož je potegnil tri globoke požirke in se glasno oddahnil; toplo in prijetno se mu je razlilo po žilah; veselje je zaiskrilo v duši in naglo je razplapolalo; odprlo se je srce, odvezal se je jezik in mož je govoril z glasnim navdušenjem; — z nestrpnostjo je čakal, da priroma posoda zopet do njega.

Straže so pohajale krog ostroga in se vselej, ko so se srečale, pozdravile z glasnim klicem, ki se je izgubjal v krik in petju moštva. A da se tudi njim ni godila krivica, je zapovedal patrijarh, naj se menjajo straže vsako uro.

V velikem šotoru sredi ostroga je bila zbrana najvišja gospoda: patrijarh, njegova dva zaveznika, njegovi dvorjani in duhovniki svetovalci podložno mu plemtvo in mnogo duhovščine; sedeli so okrog velikanskegakupi žerjavice, ki so jo štirje vojniki vedno popravljali in donajali novega oglja na njo, da ni ugasnila.

Mračno je bilo lice Bertrando, skrb in nemir sta se skrivala v globokih gubah na njegovem čelu; levico naslonjeno na mečev ročaj, desnico stegnjeno nad žerjavico, je nemo zrl pred-se.

Nekaj hipov so vsi molčali; od časa do časa je prijel kdo glinast vrč, ga prislomil k ustnicam in ga potem zopet zakopal v kup toplega pepela. Prvi je spregovoril patrijarh.

„Morda bi se pa le zgodilo, da nas napadejo med polnočnico?“

„Prezvišena Milost, ni preveč verjetno, da bi nas motili med službo božjo, sicer se pa za vsak slučaj lahko pripravimo in oborožimo,“ je opomnil vojvoda Karol.

„Najboljše je tako, prezvišenost; ubogajmo nasvet preblagorodnega vojvode Karola,“ je zatrjeval star prelat oglejski, velik in krepak mož; prvi vojni svetovalec patrijarhov.

„Kaj meni k temu preblagorodni vojvoda Ivan?“ se je obrnil Bertrand od Karlovega brata.

„Kakor je tvoji Milosti drago; ampak pametna beseda se mi zdi to, da bodimo za časa polnočnice oboroženi in pripravljene na morebiten napad.“

„Kaj pravi k temu velečastni zbor: božič brez polnočnice ali polnočnica v orožju?“

Vstal je korar in spregovoril v imenu vseh drugih:

„Ni mogoče, da bi praznovali nočejšnji večer brez polnočnice; — ravno tako ni varno in previdno, da bi praznovali polnočnico nepravilni in neoboroženi.“

Ko je spregovoril, so mu vsi drugi v krogu prikimali.

„Prav! — Pater opat, ti mi azi-striras!“

„Vedno na uslugo Tvoji Milosti!“ se je poklonil patrijarhu opat iz Moggio.

„Pre Carletto, stopi po ostrogu in pogledj, kako je kaj z vojštvom.“

„E, prav, Tvoja Milost; nič se ne boj, dokler so vrčki mokri! Grem, e, že pridem in povem.“

„Povej jim, da je nočej polnočnica; po enajstih naj trobijo rogovi k matutinu; vojštvo naj se oboroži, do mase morajo biti vsi pripravljene, kakor bi morali vsak hip udariti.“

„E, ob enajstih naj trobijo rogovi k matutinu, — e, vojštvo naj se oboroži, — e, morajo biti pripravljene, kakor bi morali vsak hip udariti.“ — je mrmral pre Carletto in odrožjal z mečem iz šotora.

Pre Carletto je bil izmed najboljših svetovalec patrijarhovih; on sam bi bil mnogo rajše v pastirovanju kje na deželi, ali saj ne na dvoru, a patrijarh ga ni pustil od sebe, razumel je vse: administracijo cerkve in dežele, bil je izvrsten diplomat svojih časov, bil je vojak brez primere: vrh tega je bil šaljivec, da malo takih na vsem dvoru; ko so mračne skrbi nagubanele patrijarhovo čelo, je prišel in z nepričakovanim, duhovitom dovtipom — kakor z ljubeznjivo roko za hip zbrisal vse gube s čela in prepelil vse skrbi.

Dasi je ostalo le patrijarh na ljub pri dvoru, je bil vedno dobre volje in lamor ga nikoli zapustil.

In šel je na povelje Bertrando po ostrogu in pogledal od ognja do ognja, povsod so ga sprejeli z veselim krikom, bil je ljubljenec vsega vojštva.

„Na tvoje zdravje, pre Carletto!“ Stopil je bližje, pogledal, poprašal odgovoril, vse se je zasmejal, — on je naglo odšel dalje.

Šel je od ognja do ognja, naposled se je ustavil.

„Slušaj, pre Carletto, povej po pravici, če je na svetu neumnost, ki bi bila večja kakor vojska?“

Pre Carletto je porožljaj z mečem, se napol odkašljaj in odgovoril: „Furlansko je precej močno!“

„Ne toliko, da bi me zmoglo; saj sem sam Furlan!“

„A ti je nočej upadlo srce, da se bojiš Goričanov!“

„Nič sree, nič se jih ne bojim; udarim sedaj makari ali pa jutri, kakor sem vdaril včeraj ali pred-včerajšnjem, letos kakor lani, če je potreba! — Ampak povejte po pravici in resnici, kaj je bolj neumnega kakor to, da streljam na obzidje in zadenem človeka, ki ga nisem nikoli videl in poznal; ki mi je bil morda ljub in drag prijatelj; ki mi ni naredil nikoli kaj žalega; ki mi je napravil morda večih veliko in prijetno uslugo. Pomerim in spustim, in on tudi pomeri in spusti, on ne ve zame in jaz ne zanj, — oba padeva!“

— Zakaj? — Skregala sta se grof in patrijarh; prvi hoče imeti Tolmin drugi tudi; prvi hoče imeti Facile, drugi tudi; prvi Venzone, drugi tudi. — Kaj briga mene Tolmin, ki ga še videl nisem nikoli. — Stopiti moram pred človeka, ki ga nikoli nisem videl, zaklicati mu moram: „Patrijarh in grof sta se skregala za Tolmin; pomeriva se, kdor zmaga, naj ostane blažee tolminskega gospoda!“ — On sam ni videl ne Tolmina, ne patrijarha, ne grofa goriškega, privlekli so ga bogve odkod. — Tudi jaz bi hotel imeti Tolmin, Facile in Venzone, in grof bi hotel biti in še patrijarh povrh, — ampak nisem, ker nimam svoje pravice in prostosti, — ker nimam svojega meča in svoje moči. — Meč in moč — vsa prostost in vsa pravica! — Zato pa, ker nimam svoje moči in prostosti, ostane najzvestejši sluga patrijarhov; nič hudega se ne boj; da bom odlejal slabši vojak, kakor sem bil doslej!“

„E, vem, da Pepo ni strahopetec; je jezik se mu prerad odveže, če ga namaže s furlansko črnino. Sicer pa veš, res sta samo moč in meč vsa pravica in prostost, ampak če nimam sam moči in oblasti, moram služiti patrijarhu, da ti varuje on s svojim mečem tvoje pravice; če nočeš služiti patrijarhu, moraš pa grofu, temu ali onemu, komukoli že!“

„Je pač tako, ne da se pomagati!“

„Vse prostosti in pravice je treba odkupiti s suženjstvom in krivjo!“

Pre Carletto je šel dalje, vojniki so se smejali za njim.

vojštvo je bilo že vse pripravljeno in oboroženo; zbirali so se okoli velikega šotora, v katerem je duhovščina navadno opravljala maše in molitve; cel sprednji del šotora je bil odgrnjen. — Pred šotorom je stala častna straža, patrijarhovi duhovniki, v vojni opravi, meč v roki; za njimi so stali vojniki z bakljami, ki jih je gorelo na stotine.

Točno ob polnoči je stopil iz svojega šotora patrijarh s spremstvom vojvodi z njim.

Začudili so se vojniki, ki so stali v bližini: nikjer navadnega blišča in sijaja, nikjer svile in zlata, nikjer dragih kamenov; vsepovsod sami jekleni oklepi, šlemi in nabrušeni meči.

Patrijarh je pristopil k daritveni mizi, z njim opat iz samostana Moggio; azistoval je patrijarhu; za njima se je vrstila vsa druga azistencija. — vsi oboroženi od nog do glave.

Duhovniki pevi, razvrščeni ob obeh straneh šotora, so peli antifone in psalme.

Pre Carletto je stal ob vhod, meč v desnici, nalahko so se mu premikale ustnice, molil je; — a počasi se mu začele razgubljati misli, ustavile so se na ustnice.

„Kaj je to?“ začudeno je pogledal pre Carletto. „Sem slabo razumel, ali je res zapel?“ — „Mir ljudem nazemlj!“ — Vsaj drži meč v rokah, — morda pa oznanja boj?“

Sklonil je glavo, ko jo je zopet dvignil, so peli evangelij.

Blagovest Gospodovo, — velik nauk miru in ljubezni, bratoljubja, — peli so ga, oznanjali so ga na ves glas z mečem v roki! — Vztrepetal je pre Carletto.

„Ite, missa est!“ — Patrijarh je blagoslovil svoje čete z mečem; — na čelu jim je zagorel krvav pečat.

Gospod ni uslišal patrijarha in njegovo molitev za zmago, ki jih je molil v svetovečerni noči oborožen pred oltarjem novorojenega Kralja mira. Obleganje je bilo brezuspešno.

Ko je prišlo spoznanje v patrijarhovo sree, je sklonil glavo: „Odpusti, gospod!“

Še danes živi spomin tistega večera med našim narodom: pri polnočnici čita v metropoliških stolnicah v Gorici dijakon evangelij z golim mečem v roki.

Ohranil se je ta spomin in se ponavlja, dasi proti vsem cerkvenim in liturgičnim predpisom; ohranila ga je navada, in vsaka navada je stara pravica, ki jo ljudstvo bolj spoštuje in čišla, ki se bolj trdno oklepa, kakor vseh pisanih postav in pravice.

VINO IN ŽGANJE.
Sedaj je čas, da se naročite!
Specijalna cena za poslednjih 30 dni.
Rudeče vino 1 sod (barrel) \$18.00.
Belo vino 1 sod (barrel) \$25.00.
Tropinovec \$2.50 galon.
Na zahtevo pošljem vzorec.
A. W. Emerih,
Collinwood, Ohio.

THE LACKAWANNA.
Najpripravnější železnica za potnike namenjene v Evropo.
V neposrednej bližini transatlantskih parnikov.
Prevoz potnikov in prtljage zelo poceni.

THE ROAD OF ANTHRACITE
Najkrajša pot v Buffalo.
Direktna pot v Scranton in premogove okraje.
Med New Yorkom in Buffalo vozi vsaki dan v vsakej smeri po pet vlakov;
Med New Yorkom, Chicagom in zapadom vsaki dan štiri vlaki;
Med New Yorkom, St. Louisom in jugozapadom, dnevni promet;
Med lokalnimi točkami priročen in pripraven promet.

Nadaljne informacije glede vožnjih cen, odhoda in prihoda vlakov itd., se dobe pri lokalnih agentih ali pa pri
George A. Cullen,
glavni potniški agent
90 West Street,
New York.

HARMONIKE
bodisi kakoršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 10 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravci vzamem kranjske kakor vse druge harmonike te računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 E. 62nd Str., Cleveland. O

POZOR ROJAKI!
Novoinajdena, garantirana, zdrava Alpen Tinktura za plesnate in globlodeče od ktereja v 6 tednih lepi, gosti lasje, brki in brada popolnoma zrastejo. Remastimom las trgajo v rokah, noga in kriha, kakor potne noge, kurje ošesa, bradavice in ozeblina, vse te bolezni se popolnoma odstranijo. Da je to resničje, se jamči \$500. Pišite takoj po cenik ktereja vam pošljem zastoj!

NARAVNA KALIFORNIJSKA VINA NA PRODAJ.
Dobro črno vino po 50 do 60 ct. galon s posodo vred.
Dobro belo vino od 30 do 70 ct. galon s posodo vred.
Izvrstna tropinovec od \$2.50 do \$3 galon s posodo vred.
Manj nego 10 galon naj nihče ne naroča, ker manje količine ne morem razpošljati. Zajedno s naročilom naj g. naročnik dopišejo denar, oziroma Money Order Sploštvanjem
Nik. Radovich,
594 Vermont St., San Francisco, Cal.

ROJAKI, zahtevajte in kupujte v saloonih in drugih trgovinah le
Ciril-Methodove unijske smodke in vžigalice.
Ako Vaš saloonar ali trgovec ne prodaja omenjenih smodk in vžigalic, pojdite k onemu, pri katerem jih gotovo dobite. Uvažujte vedno, da trgovec, ki ne prodaja blaga, ki je narodu v korist, tudi ne zasluži podpore onega naroda, od ktereja se preživlja.
Glede pojasnili in naročil obrnite se na glavne zalagatelje za Ameriko:
Al. Ausenik & Co.,
82 Cortlandt St., New York.

Severova Zdravila so olajšala mnogo trpljenja ter donesla tisočernikom srečo in zdravje.

Otekline in vnetje.

Otekline, vnetja, nevralgija, okorelost, hromota, izvinjenja, odrgne in ranitve povzročajo bolečino, ki utegne biti krajevna ali splošna, kakoršen je vzrok. Veliki namen zdravilske vede je olajšati bolečino, in v tem oziru je

Severovo OLJE SV. GOTHARDA

storilo več nego katerikoli drugi nam znani pripravek. Po njegovem hitrem učinkovanju se mišice in kite umajajo, obtok krvi se umerja, otekline se manjša in vsi nenaravni posledki se hitro udajo njegovi zdravilnosti. To je pravi prijatelj farmarju, mehaniku, rudarju, delavcu in vsem, ki so izpostavljeni nezgodam in poškodbam. Cena 50c.

Pošteno zdravilo. Za delayce.
„Gmatram za svojo dolžnost zahvaliti Vas za Vaše Olje sv. Gotharda in Va svet. To je pošteno zdravilo za revmatizem, otekline, vnetja in po kodbe. Priporo am je z veseljem vsem delavcem.“
Pavel Lončarič, Otego, N. Y.

Na prodaj v lekarnah. Knjižica z navodilom v Vaši materinščini priložena vsakemu zavoju.

Občasni napadi
neprebavnosti utegnejo biti začetek resnih želečnih nepravil. Ne zanemarjajte jih! Jeste lahko vsako hrano, ki vam diši, pa se vam ni bati posledic, če užijete pred vsako jedjo poplatek nase tonike, ki se zove

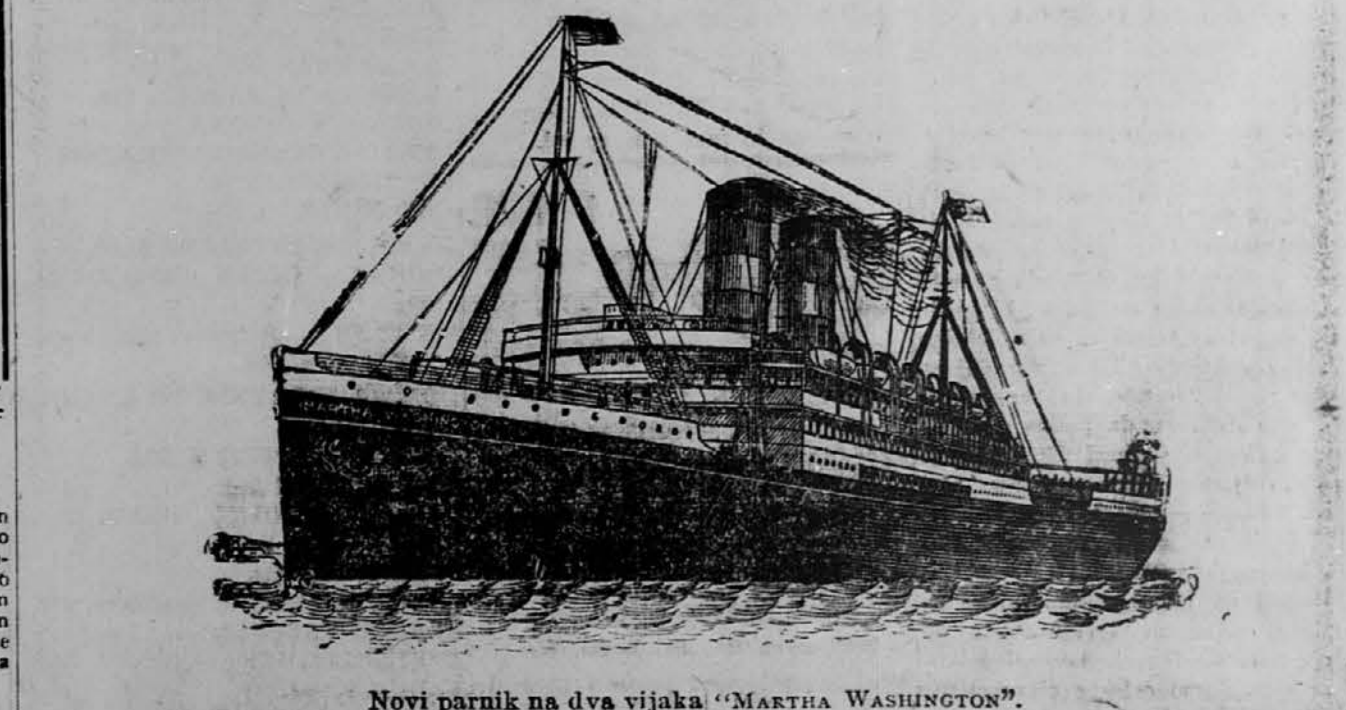
Severov Želodčni Grenčec.
Olajšava gladovo bol na dnu želodca; poživlja želodčne žleze, napravlja slast do jedi ter zagotavlja realno, zdravo uživanje. Zelo priporočati ljudem slabega in nežnega ustroja.
50c. in \$1.00 steklenica

Severov Balzam za pljuča
hitro olajša kašelj, zrahlja sluz, uteši razdraženost in napravi dihanje lahko in naravno. Hudi prehladi se udajo njegovi zdravilnosti, če se zajedno uživajo Severovi Tableti zoper prehlad in hrip. 25 in 50c. za steklenico.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Avstro - Amerikanska črta [preje bratje Cosulich]

Najpripravnější in najcenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvatje.

Novi parnik na dva vijaka "MARTHA WASHINGTON".
Regulerna vožnja med New Yorkom, Trstom in Reko.
Cene vožnjih listov iz New Yorka za III. razred so des

TESTA	38.00
LJUBLJANA	38.60
REKE	38.00
ZAGREBA	39.25
KARLOVCA	39.25
III. RAZRED do	
TESTA ali REKE	\$50.00, \$55.00, \$60.00

Vsi spodaj navedeni novi parobrodi na dva vijaka imajo breskasti brzojav:
ALICE, LAURA, MARTHA WASHINGTON, ARGENTINA.
V mesecih maju in juniju se bodeeta sgoraj navedenemu brodrovju pridružila še dva draga nova potniška parnika.

PHELPS BROS. & Co., Gen. Agents, 2 Washington St., New York

Vstanovljena dne 16. avgusta 1908.
Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Pennsylvania
s sedežem v Conemaugh, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: MIMAEEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: GEORGE KOS, 524 Broad St., Johnstown, Pa.
Glavni tajnik: IVAN PAJK, L. Box 328, Conemaugh, Pa.
Pomožni tajnik: ANDY VIDRICH, P. O. Bx 523, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: FRANK SEGA, L. Box 238, Conemaugh, Pa.
Pomožni blaga: IVAN BREZOVEC, P. O. Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

JACOB KOCJAN, preda. nadz. odbora, Box 508, Conemaugh, Pa.
FRANK PERKO, nadzornik, P. O. Box 101, Conemaugh, Pa.
JOSIP DREMELJ, nadzornik, L. Box 275, Conemaugh, Pa.

POROŠNIKI:

ALOJZIJ BAVDEK, predsednik porot. odbora, Box 1, Dunlo, Pa.
MIHAEL KRIVEC, porotnik, Box 324, Primero, Colo.
IVAN GLAVIC, porotnik, P. O. Box 323, Conemaugh, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

B. A. E. BRALLIER, Greeve St., Conemaugh, Pa.

Cenjena ruštva, oziroma njih uradniki so najudno prošeni pošiljanje denar naravnost na glagajnika in nikomur drugem, vse druge dopise pa na glavnega tajnika.

V slučaju da opazijo društveni tajniki pri mesečnih poročilih, sploh kjersibodi v poročilih glavnega tajnika lake pomanzljivost, naj se to nemudoma naznani na urad glavnega tajnika da se v pribodnje pogovri.

Dravtveno glasilo je "GLAS NARODA".

V padišahovej senci.

Spisal Karl May; za G. N. priredil B. P. L.

SESTA IN ZADNJA KNJIGA.

Ž U T.

(Nadaljevanje.)

"Spali smo na prostem. Za to ne plačam nič. Toraj konadži, mi odrineš."

"Najprvo moram jesti," izjavi.

"Toraj sej, ampak hitro!"

Napravi si ogenj, ter si speče kos medvedjega mesa, kterega pogoltno na pol pečurga. Medtem mi osedljam. Medvedjo gnujat z ostalimi tremi šapami zavijemo v odejo, in Oško vzame zavitek na svojega konja. Tudi vodnik je gotov in odpravimo se naprej.

Zena nas skrajna noč brez plačila pustiti. Na vse pretege kriči, da jo hočemo ogledjufati. Halef pa vzame bič, s katerim poka tako blizu nje-nega obraza, da skoči v hišo in zaklene vrata za seboj. Skozi okno pa vpilje še vedno za nami in še dolgo časa slišimo njen vriščeci glas za nami.

Ni nam za par pijastrov; toda ti ljudje nam strežejo po življenju! Neumno bi bilo, če bi to, kar smo tukaj žili, namreč nič, se plačali. —

TRETJE POGlavJE.

V hudičevi soteski.

Krasno-jezensko jutro je, sveže in duhteče, ko zapustimo pozorišče naših nočnih dogodiljev, kjer je stari Miharek tako strašno končal. Najprvo jezdimo med nizkimi in prijaznimi griči, toda za temi se spenjajo strme, skalovite zore, temne, kakor grozeči velikani. Čez kako uro postane pokrajina divja, kakor v pirenejskih soteskah.

Razgleda sploh ni nobenega. Teman gozd nas objame; skoraj tak je, kakor kak pragozd, toda kak!

Več vrst pragozdov je. Nedotaknjeni gozdovi v tropičnih krajih, redek pragozd ameriškega zapada, naravnih, kakor vrtnarjev oskrbovanih texaški parki, vsi ti se drug od drugega jako razlikujejo. Ta sarlaški gozd pa se ne more z nobenemu omenjenih primerjati. Nehote mora človek misliti na propadlo kulturo, katero senči smrt.

Čez kake tri ure se tla znižajo in prejezditi moramo široko dolino, ktere robovi se strmo dvigujejo.

To je prava skalnata stena, na videz tu in tam presekana. Vleče se od severa proti jugu. V razpokah so se vkoreninile jelke in smreke, in poponoma zgoraj, na vrhu stene je gozd, ki se vidi od spodaj kakor ozek, črn trak.

Dolina je porasla z najlepšo, sočno travo, in radi tega predlagam, da se za četrt ure tukaj vstavimo, da se konji napasejo.

Nač vedrik je takoj zadovoljen, in skoči z konja. Vseled našega postanka nas zamore prodajalec oglja še za veliko več prehiteti. Dobri mož ne misli na to, da sem pustil vstaviti več radi Junaka, kakor pa radi lepe trave.

V tej dolini je tudi precej obilen potok. Ob obrežju raste redko grmičevje. Takoj, ko smo prišli izpod drevca ob robu doline, sem videl neko črto, vedočo od iste točke, kjer smo mi, povprek čez travo proti vodi. Ta črta je gotovo Junakova sled. Toraj nas je imel za take nemune, da njegova sled ne boče vzhidila naše sunnje.

Voda je precej globoka v sredi, pri obrežju pa jako plitka. Ker so tla mehka, usam dobiti pri obrežju natančne odtiske nog.

Konadži se za sled niti ne briga. Vsede se, potegne svoj stari, smrdeči čubak iz žepa, ga natlači s tobakom in potem napali. Toda kakšen tobak! To zelise mora biti, kakor sklepam iz smrada, mešanica odrezanih nohtov in izropiranih lupin. Zraven tega si je pa treba misliti še človeka, ki se boji z navičanjem prehladiti, in ki je spal celo noč v prekajani Junakovi sobi in na okraženem Miharekovim ležišču. Radi tega je razumljivo, da se ne vseidem zraven njega.

"Halef," vprašam tako glasno, da mora konadži slišati — "kakšna črta je to, ki se vleče po travi?"

"To je neka sled, sidi," odgovori vprašani, ponosen, da more pokazati svoje znanost.

"Od človeka, ali od živali?"

"Da zamorem presoditi, jo moram natančno preiskati."

Oči ostro uprte v sled, gre nekolikrat gor in dol, potem pa pravi, zmagaje z glavjo:

"Efenđi, mogoče je bil človek, mogoče pa tudi kaka žival."

"Tako! Potem je ne bi bilo treba preiskovati, ker toliko je gotovo. Seveda je bil kak človek, ali kaka žival. Saj vendar ni mogoče, da bi se tukaj sprehajala padišahova palača iz Carigrada."

"Ali me hočeš zasmebovati? Stavim kaj, da tudi ti ne moreš pronađiti kdo jo je naredil. Priđi sam sem!"

"Tega ni treba, ker vidim od tukaj, da je naredil sled bosonog človek."

"Kako hočeš to dokazati?"

"Fray laško. Ali je kaki četverožni živali mogoče narediti tako sled?"

"Ne."

"Potem je bil človek ali pa kaka dvožna žival, kak ptič. Ali je bil ta ptič velik, ali majhen?"

"Velik je moral biti."

"Kteri je največji, ki bi zamogel tukaj hoditi?"

"Šterklja."

"Res je! Šterklja pa hodi počasi in premišljeno. Eno nogo dviga za drugo in dela gravitativne korake. Vseled tega bi moral spoznati posamezne stopinje. Ali jih moreš?"

"Ne. Oni, ki je tukaj hodil, ni korakal, ampak je z nogami naredil nepretregane črte."

"Popolnoma pravilo. Sled ne tvorijo posamezne stopinje, ampak neprekinjene dvojnja črta. Šterklja ima komaj za prst debele noge; ti črte ste pa širši, kakor možna pest. Ali je torej mogoče, da bi naredil to sled kak največji tukajšnji ptič?"

"Ne, sidi. Gotovo je bil človek."

"Sedaj naprej! Ti sam zatrjuješ, da nisi videl vtisev nog. Čim starejša je sled, tem bolj zasušana in ovenela je trava. Tukaj pa vidiš, da ni ne ena bilka ovenela. Kaj sklepaš iz tega?"

"Da je sled še jako mlada."

"Gotovo, na vsak način bi se morale videti stopinje. Kaj pa je vzrok za njih ali videti?"

"Teža ti žal ne morem povečati."

"Ne, vzrok je enostavno ta, ker je mož hitro hodil in zraven tega ima manke noge. Mudilo se mu je in stopal je več s prsti, kakor s peto. Če bi bil obut, bi bila sled ostrja. Ker pa ta ostrina manjka, je jasno, da je bil mož bosonog. Ali me razumeš?"

"Če mi na ta način razlagaš, ti morem dati prav."

"Gotovo imam prav. Kdo pa bi naj bil ta bosonog človek, kteremu se je tako mudilo? Konadži, ali stanuje kdo v tem gozdu?"

"Ne," odgovori vprašani.

"Potem se mi ždi, da je šel Junak po napačni poti. Zmotil se je in mesto, da bi šel v Glogovik, jo je udaril proti hudičevim pečinam."

"Gospod, kaj pa misliš! Teško se vendar ne more zmotiti!"

"No, če se ni zmotil, je šel pa nalašč. Najbrže se je po poti domislil, da more tuči kje drugje kupiti sol."

"Gotovo ne. Če ne bi spali, bi ga videli, ko je odšel."

"No, hudič Halef Omar mi je rekel, da je stopil ponoči nek mož iz hiše, za katero je zgihnil. Na katero stran se je obrnil, Halef ni mogel razločiti."

"Potem je bil seveda Junak, ker se je odpravil, ko je bila še tema, da se ne bi prepozno vrnil."

"Na ta način se je moral zmotiti, ker je šel na levo, mesto proti desni. Mogoče je to nalašč naredil, in ker vidim iz sledu, da se mu je jako mudilo, je najbrže želel, da bi ogledarju naš prihod kolikor mogoče hitro naznamil."

"Prav čudne misli imaš, efendi," pravi konadži v veliki zadregi.

"Kaj briga Junaka, če se hočemo pri ogledarju spoštiti?"

"Tudi meni je nerazumljivo, kaj naj bi ga to zanimalo."

"Potem moraš priznati, da je nemogoče, da bi bil on."

"Nasprotno trdim še vedno, da je bil on. Tudi dokazem ti lahko."

"To je nemogoče. Mogoče iz sledu?"

"Da."

"Sled ti pač lahko pove, kakor sem čul v svoje začudenje, če je hodil človek ali pa kaka žival, ne pa, kdo je bil ta človek."

"Tove mi celo prav natanko. Vzdigni se in priđi nekoliko bližje." Grem k obrežju rečice, in drugi mi sledijo. Tam, kjer je stal mož v vodi, je počasi in previdno pretipal z nogami tla. Zemlja ob vodi je jako mehka in brez peska ali kamenja. Tem natančneje je toraj opaziti sledove nog v čisti, negloboki vodi.

(Dalje prihodnjé.)

SLOVENCi IN SLOVENKE, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI SLOVENSKE DNEVNIK!

GLAS.

Takoj prodam posestvo, hišo, klet, hlev za troje živine in vinograd tik hiše, na katerem je zasajenih 1400 novih trt. En tisoč trt rodi že 3 leta in ostale pa dve leti. Prostora je pa še, da se lahko še 5000 trt nasadi. Poleg vinograda je pašnik in nekaj metrov od hiše pa vodovod. Klet je jako prostorna in hiša zidana tik ceste, ki vodi iz Novega mesta, Toplice v Metliko. Deset minut od Semiča ali bolje deset minut od hiše bode novi kolodvor. Pred hišo je jako lep prostor pripraven za gostilno ali vinski obrt.

Kdor ima veselje do vinoreje ali vinske kupčije, nudena mu je najlepša prilika. Prodajam za zelo nizko ceno in tudi ne zahtevam, da se mi vse takoj plača.

Za natančna pojasnila se obrnite na lastnika:

August Kužnik,
8323 Connecticut Ave., S. E.,
(23-24-12) Cleveland, Ohio.

Iščem mojega brata MATIJA KENDAJ, doma iz Boveca na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da naznani njegovemu bratu: John Kendaj, P. O. Box 206, Herminie, Pa. (23-28-12)

VOŠČILO.

Vesele božične praznike in srečno novo leto voščim vsem rojakom in rojakinjam po širni Ameriki. Posebno pa še voščim članom društva sv. Alojzija št. 36 v Conemaugh, Pa., in nekdanji Mariji Miklavčič, o kateri sem slišal, da se je omožila nekje v West Virginiji.

John Miklavčič,
P. O. Box 86, Iselin, Indiana Co., Pa.
(23-28-12)

POZOR, ROJAKI!

Kadar vam poteče zavarovalnina na vaše hiši ali posestvu, obrnite se na FRANK GOUZE, edinega slovenskega zanesljivega zavarovalnega agenta v Chisholmu, Minn., in okolici. Zastopam najboljšo zavarovalno družbo v Zjedinjenih državah. Pošiljam tudi denar v staro domovino varno in zanesljivo po Frank Sakserju in izdelujem vsa v notarski posel spadajoča dela.

Za obilen obisk se vam priporoča Frank Gouze, urad nad Bartolovo prodajalno, Chisholm, Minn.

NE SLUŠAJTE ZAVIJANJA IN UPITJA

Vi ne morete vedeti, ako je zdravnik, kateri se v oglaših v lepi sunknji hvali in bolni narod vara, tudi dober in večš svojega poklica. Število dobrih in iskušenih zdravnikov je jako malo, temveče pa neiskusnih in neveščih. Zelo velika razlika je med enim zdravnikom, kateri takoj natančno spozna Vašo bolezen in med onimi kateri se niso nikdar nobnega ozdraveli.

Najboljši Zdravnik na Svetu

ZAKAJ MI OGLASUJEMO?

Mnogo zdravnikov se mora po časopisih hvalliti in oglaševati, ker nimajo nobenega znanstva in imena med narodom. Nam bi sicer ne bilo treba oglaševati, ker je ta zavod poznani vsem rojakom in po celem svetu. A mi oglašujemo samo zato, ker nam je dolžnost varovati bolni nared raznih izkoriščevalcev in tudi zato, da rojaki dobijo pomoč z malimi stroški, ker samo ta zavod zas zamore hitro in gotovo ozdraviti, ker se tukaj pripravajo najboljša zdravila, katerih niti eden drugih zdravniških zavodov nima.

je oni, kateri ozdravi največ ljudi in kateri zamore tudi vse ozdraviti. Ne verujte onim, kateri pravijo, da so edini in največji, ker to je zanjka za vas. Ne prevzemite nič od nepoznanih zdravnikov in ne poverite vašega neprecenljivega zdravja takim ljudem kateri gledajo samo nato, da bi vas opeharili, za vaš težko prisluženi denar. Ali poznate, kdo je najstarejši in najboljši zdravnik? Ako ne, vprašajte prijatelja, znanca ali rojaka in on vam boče povedal, da je najboljši zdravnik za Vas profesor in vrhovni ravnatelj od

Zastonj

Pišite še danes po, od Prof. Dr. Collinsa spisano knjigo "Človek njegovo življenje in zdravje", katera je največja in najboljša od vseh do danes izdanih zdravniških knjig.

V tej knjigi so popisane vse bolezni od začetka bolezni do posledice iste. Ta knjiga vas podučiti natanko, kako si je zdravje ohraniti in v slučaju bolezni varovati.

Brez te knjige ne bi smela biti nobena slovenska hiša, ker je prvo navodilo k zdravju, sreči in blagostanju.

K naročbi priložite par mark za poštnino.

Slavni gospod zdravnik!

Vaše pismo sem prejel in vam takoj odpisem, ker preje vam nisem mogel, dokler nisem zdravorabil. Sporočam vam in se vam najtopleje zahvalim za poslana zdravila, katera so mi tako veliko pomagale in ozdravile od moje bolezni. Ako bodem še kdaj zdravniško pomoč potreboval, se bodem zopet na Vas obrnil. Sedaj sem prepričan, da ni boljšega zdravnika, kateri bi zamogel bolnika bolje pomagati kot Vi, kajti znanam da ste zmogli vsako bolezen ozdraviti. Lepa vam hvala in ostanem vam hvaležni in zvesti prijatelj.

ANTON SKRAJNAR
Box 34, Aspen Colo.

Anton Skrajnar.

COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

Skozi 12 let postenega in vestnega zdravljenja

je Collins New York Medical Institute ozdravil na tisoče in tisoče Slovencev kateri v znak zahvale dan za dnevom pošiljajo svoje slike in javna priznanja, ker so po drugih zdravnikih že bili k smrti obsojeni, a so po metodi tega zavoda zopet popolnoma ozdraveli. Kateri drugi zdravnik more dokazati, da ima nard njegova dobra dela proznanava? Niti eden ker takih ni kakor so v tem zdravstvu. Za ta zavod ni treba nikomur jameti, ker zanj jamči narod sam a to je vredno več nego vse samohvale in garantiranja vseh zdravnikov in primarjev. Zdravniki od Collins N. Y. Medical Institute so ozdraveli več Slovencev, kot vsi drugi zdravniki in zavodi na celem svetu in zdravi jih še danes več, kot jih bodoče kdaj vsi drugi zavodi.

NI NOBENE RAZLIKE NA KAKORŠNI KOLI BOLEZNI TRPITE.

Zenske ako trpijo na izpadanju maternice, nerednem ciklusu, neplodnosti, nervoznosti, jetiki ali siflisu, Notranje ali zunanje moške in ženske bolezni. Ta zavod je prvi in jedini, kateri sifilis in jrtiko kakor tudi vse tajne moške in ženske bolezni ozdravi. Pridite ali pišite v materinem jeziku pa bodete kmalu ozdravljeni.

Velocajent gospod!

Prejela sem Vaše pismo in zdravila, katera sem takoj po navodilih začela rabiti. Zdravil imam še za par dni katerih pa ne rabim več ker se že popolnoma zdravim počutim. Srečno se vam zahvaljujem ker ste me v tako kratkem času od moje teške bolezni ozdraveli. Preporučam vas bodem vsam mojim znancom in prijateljem naj se samo na vas obrnejo, ker sem prepričana, da ste samo Vi (dini) zdravnik, kateri zamore v vsaki bolezni pomagati. Se vam še enkrat pri srčno zahvaljujem in ostanem vam hvaležna.

MARIJA OREŠNIK
Gamburg Mo.

NAŠ INSTITUT JE NAJSTAREJŠI ZAVOD!

Ta Institut je najstarejši in največji zdravniški zavod od vseh drugih. Tukaj so v šestem dnevu več ljudi ozdravi, kot v drugih zavodih v celim mesecu. Ta zavod je opremljen z vsemogočimi in najmodernejšimi zdravniškimi stroji in aparati, katerih niti eden drugih zavodov nima, ker niti eden od njih nima denarja, da si jih preskrbi. In akoravno bi iste imeli, ne bi niti znali, jih pravilno uporabljati. Tukaj imate najljepše sestavljena zdravila za brzo in temeljito ozdravljenje vsake bolezni.

POSEBNA PONUDBA!

Samo za tri meseče poudimo vsem čitateljem Glas Naroda v lastno korist v slučaju bolezni tri meseče posebno znano ceno za zdravila, radi tega, ker je ravno sedaj in v tem času človeško telo raznim nevarnim boleznim podvrženo.

IZREZITE ta kupon in prinesite ga seboj, ali ga pa priložite pismu katerega nasledite:

Collins N. Y. Medical Institute na kar bodemo po natančnem pregledu ali opisu vaše bolezni naredili zdravila po posebno nizkani ceni, katera vam bodoče potrebna za ozdravljenje.

Ta kupon je za vas vreden \$5.00!

Ime.....
Naslov.....

VREDEN \$5.00

NAŠI ZDRAVNIKI SO NAJBOLJŠI,

ker poznajo vse bolezni, ker so največ bolnikov se ozdraveli, ker jim je vsa zdravniška metoda znana, ker takoj spoznajo vsako bolezen in vedo kako je vsako bolezen najhitreje in najsigurneje za ozdraviti.

Zdravniki, kateri danes po časopisih oglašujejo in vam obljubujejo, da vas ozdravijo, so za službo v temu zavodu pisali. Ker pa niso večši vas ozdravili, kakor tudi nobenega drugega ne, jih ta zavod ni mogel sprejeti. Pismene prošnje z lastnoročnimi podpisimi imamo v tem zavodu. Za slučaj, če se hoče kdo prepričati, so vsakemu na razpolago.

Blagorodni gospod doktor!

Jaz se vam iskreno zahvalim za naklonjenost katero ste mi iskazovali za časa moje bolezni. Uverjen in prepričan sem, da sem le po Vaših zdravilih zaobil popolno zdravje nad katerim sem že popolnoma obupal, ker mi nobeden drugi zdravnik pri katerih sem zdravja iskal, ni mogel pomagati. Sedaj se počutim zopet popolno zdravega, kar se imam le vam zahvaliti. Sprejmite moje najiskrenejšo zahvalo, ostanem vam hvaležen do groba.

IVAN STRMEC
Publo Colo.

NE DAJTE SE VARATI. Pridite, ali pa pišite še danes v Slovenskem jeziku na

COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th ST., NEAR Broadway New York, N. Y.

Uradne ure so vsaki dan od 9 ure dopoldne in do 5 ure popoldne ob nedeljah od 10 ure popoldne do 1 ure popoldne. Vsa torka in petek od 7 do 8 ure zvečer. Dr. S. E. Hyndman, Medical Director